

POMEMBNEJŠI GOSPODARSKI KAZALCI IN KAZALNIKI IN NJIHOVA POJASNILA

Pomembnejše novice ZDA	
<i>ADP Employment Report</i>	<p>ADP poročilo o zaposlenosti v neketitskem zasebnem sektorju.</p> <ul style="list-style-type: none"> ADP spremlja zaposlenost v 400.000 ameriških podjetjih, ki vključuje okrog 23 mio zaposlenih v zasebnem (neketitskem) sektorju (brez vladnega sektorja) po NAICS (<i>North American Industrial Classification</i>) klasifikaciji, ki vključuje 19 sektorjev. Mesečni podatek, objavljen dva dni pred objavo brezposelnosti Statističnega urada ZDA. ADP predstavlja predhodno informacijo o brezposelnosti v celotni državi.
<i>Advance Retail Sale (Retail Sales)</i>	<p>Mesečna mera prodaje proizvodov v trgovini na drobno.</p> <ul style="list-style-type: none"> Podatek zajema prodajo proizvodov v naključno izbranih trgovinah na drobno. Pomemben indikator gibanja gospodarstva, meri hkrati povpraševanje in zaupanje potrošnikov. Je merilo povpraševanja pred objavo BDP-ja. Pomanjkljivost je, da ne vključuje storitvenega sektorja in ni popravljen za inflacijo in sezonski vpliv. Podatek ne vključuje prodaje avtomobilov, ki se spremlja posebej. Potrošnja prebivalstva je za gospodarstvo ZDA pomembna, saj predstavlja tudi več kot 2/3 dejavnosti gospodarstva, prodaja na drobno pa predstavlja dobro tretjino te potrošnje prebivalstva. Mesečni podatek, izražen kot odstotna sprememba glede na predhodni mesec.
<i>Business Inventories</i>	<p>Zaloge – neprodane dobrine proizvajalcev, trgovcev na drobno in trgovcev na debelo.</p> <ul style="list-style-type: none"> Padec pomeni, da je gospodarstvo v fazi rasti, saj se zaloge zmanjšujejo. Podatek se uporablja v kombinaciji s podatkom o prodaji. Naraščanje zalog in upadanje prodaje kaže na zaostrene gospodarske razmere: upadanje prodaje in povečevanje zalog lahko vodi v zmanjševanje naročil, to pa v zmanjševanje proizvodnje. Mesečni podatek, izražen kot odstotna sprememba glede na predhodni mesec.
<i>Chicago Purchasing Managers Index</i>	<p>Indeks nabavnih managerjev.</p> <ul style="list-style-type: none"> Mesečna raziskava nabavnih managerjev o situaciji v poslovnem okolju v treh ameriških regijah: Illinois, Indiana in Michigan. Njegov pomen je v zadnjem času upadel, pomemben je le kot predhodna informacija o proizvodnem indeksu ISM. Mesečni podatek, objavljen zadnji dan preučevanega meseca. Vrednosti nad 50 nakazujejo rast, vrednosti pod 49 pa zastoje.
<i>Consumer Price Index - CPI</i>	<p>Indeks cen življenjskih potrebščin.</p> <ul style="list-style-type: none"> Temeljno merilo inflacije. Sprememba cene dobrin in storitev, ki so vključene v reprezentativno košarico dobrin. Temeljni ali <i>Core CPI</i> izključuje svežo hrano in energijo, katerih cene so zelo nestanovitne. Vsaka država ima svoj življenjski standard in potrošniške navade, zato je primerjava podatkov vprašljiva. Mesečni podatek.
<i>Continuing Jobless Claims</i>	<p>Število ljudi, ki prejema državno pomoč za brezposelne (več kot en teden).</p> <ul style="list-style-type: none"> Podatek je pokazatelj moči trga delovne sile. Naraščanje števila ima negativen vpliv na potrošnjo, kar zavira gospodarsko rast. Padanje števila (naraščanje števila zaposlenih) lahko pomeni pritisk na plače in s tem na inflacijo, kar pomeni višanje obrestnih mer in padanje cen delnic in obveznic. Tedenski podatek.
<i>Current Account Balance</i>	<p>Tekoči račun plačilne bilance.</p> <ul style="list-style-type: none"> Plačilna bilanca ZDA je sestavljena iz tekočega računa, kapitalskega računa, finančnega računa, mednarodnih denarnih rezerv ter neto napak in izpustitev. Kapitalski in finančni račun prikazujeta finančna sredstva in investicije, tekoči račun pa prikazuje, kako država sodeluje z globalnim gospodarstvom glede dobrin in storitev. Vsebuje trgovinsko bilanco (uvoz in izvoz dobrin in storitev), dohodke (obresti, dividende, plače) in enostranske transferje (pomoč, davki ...). Pozitivna vrednost pomeni, da je tokovi kapitala v ZDA presegajo tokove iz države v mednarodna gospodarstva. Napoveduje dolgoročno gibanja valutnih razmerij. Mesečni podatek v mrd dolarjev.

<i>DOE Crude Oil Inventories</i>	Podatki o zalogah surove nafte. <ul style="list-style-type: none"> Podatke objavlja ameriško Ministrstvo za energijo (<i>U.S. Department of Energy - DOE</i>), ki zagovarja stališče, da je osnovni razlog za rast cene nafte močno povpraševanje in omejena ponudba. Podatke o ponudbi posredujejo podjetja do petka, cene posreduje Reuters, DOE objavi podatek v sredo. Tedenski podatek (sreda ob 16:30).
<i>Durable Goods Orders</i>	Naročila trajnih dobrin (tistih, ki trajajo več kot tri leta). <ul style="list-style-type: none"> Gre za večje investicije, ki odražajo optimizem kupcev. Trajne dobrine so med prvimi, ki pokažejo, da so kupci negotovi glede gospodarske situacije, saj odložijo nakupe avtomobilov, televizijskih sprejemnikov ... Podatek ne vključuje naročil za letala in podobne dobrine, ki predstavljajo večje zneske. Povečanje naročil pomeni zaupanje potrošnikov in rast BDP-ja v naslednjem četrtletju. Mesečni podatek, izražen kot odstotna sprememba glede na predhodni mesec.
<i>Existing Home Sales</i>	Prodaja obstoječih domov. <ul style="list-style-type: none"> Prodaja obstoječih, »uporabljenih« domov, ni zajeta v BDP, vendar vpliva na gospodarstvo – prodajalci kapitalne dobičke uporabijo za potrošnje, ki pomeni rast gospodarstva. Podatek ni tako ažuren kot prodaja novih domov ali število gradbenih dovoljenj (ko je podatek objavljen se je lahko situacija na trgu že spremenila). Mesečni podatek, celotno število prodanih domov.
<i>FOMC Rate Decision (Federal Funds Rate)</i>	Ključna obrestna mera, ki jo banke zaračunajo drugim bankam za izposojno denarja. <ul style="list-style-type: none"> Takšna izposoja se izvaja, da bi banke zadovoljile potrebne rezerve, ki jih zahteva ameriška centralna banka FED. <i>Fed Funds Rate</i> je blizu <i>Discount Rate</i>, ki je obrestna mera, po kateri si banke izposojajo neposredno od FED-a. FED se sestane 8x na leto.
<i>GDP - Annualized</i>	Realni bruto domači proizvod (BDP) – na letni ravni. <ul style="list-style-type: none"> Skupna vrednost proizvedenega blaga in storitev na ozemlju ZDA. Ključni pokazatelj aktivnosti gospodarstva. Objavljen je četrtletni podatek na letni ravni in je popravljen za inflacijo. Četrtletni/letni podatek.
<i>Industrial Production</i>	Industrijska proizvodnja. <ul style="list-style-type: none"> Meri spremembe v proizvodnji proizvajalcev, rudarjev in storitvenem sektorju. Podatek o industrijski proizvodnji predstavlja majhen del BDP-ja, vendar vpliva na njegovo nestanovitnost in je zelo občutljiv na spremembe obrestne mere in povpraševanja. Rast kazalnika nakazuje gospodarsko rast. Mesečni podatek, izražen kot odstotna sprememba glede na predhodni mesec.
<i>Initial Jobless Claims</i>	Število ljudi, ki so se prvič prijavili za državno pomoč brezposelnim. <ul style="list-style-type: none"> Večje število je povezano s šibkim gospodarstvom in obratno. Pomembna razlika, ki signalizira spremembo v stopnji brezposelnosti, je vsaj 30.000. Tedenski podatek je zelo nestanovitven, mnogi analitiki uporabljajo mesečni podatek ali 4-tedensko drsečo sredino.
<i>ISM Manufacturing Index</i>	Proizvodni indeks. <ul style="list-style-type: none"> Podatek pripravlja <i>ISM - Institute for Supply Management</i> in temelji na raziskavi vodstev podjetij o pričakovanih o prihodnji proizvodnji, novih naročilih, zalogah, zaposlenosti in dostavah. Rast indeksa po obdobju recesije je vodilni indikator gospodarskega preobrata. Večja številka pomeni rast gospodarske aktivnosti. Vrednosti nad 50 nakazujejo rast, vrednosti pod 50 pa zastoj. Mesečni podatek, objavljen vsak prvi delovni v mesecu.
<i>ISM Non Manufacturing Index</i>	Neproizvodni indeks. <ul style="list-style-type: none"> Podatek temelji na raziskavi vodilnih delavcev v neproizvodnih podjetjih, temelji na podatkih o trendih v zaposlenosti, cenah in novih naročilih. Čeprav predstavlja neproizvodni sektor večji del gospodarstva, ima neproizvodni indeks manjši pomen, ker so podatki predvidljivi in bolj ciklične narave. Vrednosti nad 50 nakazujejo rast, vrednosti pod 50 pa zastoj gospodarstva. Mesečni podatek, objavljen vsak tretji delovni dan v mesecu.
<i>Leading Indicators (Leading indicators index)</i>	Indeks vodilnih kazalnikov. <ul style="list-style-type: none"> Omogoča napoved prihodnjih finančnih rezultatov (npr. naročila proizvajalcev, razpoloženje potrošnikov ...). »Leading indicators« indeks oz. glavni makroekonomski indeks, je sestavljen indeks, ki ga objavlja <i>New York Board Conference</i> in napoveduje prihodnje trende v celotnem gospodarstvu oz. smer gibanja gospodarstva. Kazalniki, iz katerih je indeks sestavljen: obrestni razmik (<i>interest rate swap</i>), denarni agregat M2, situacija v proizvodnji, S&P 500, brezposelnost, prodaja, gradbena dovoljenja, razpoloženje potrošnikov, nova naročila proizvajalcev. Mesečni podatek, izraža skupno letno rast kazalnikov v odstotkih.
<i>Mortgage Delinquencies</i>	Neplačila mesečnih obrokov za hipoteko. <ul style="list-style-type: none"> Neplačilo oz. pozno plačilo obroka nad 30 dni morajo posojilodajalci poročati kreditnim uradom. So prvi kazalnik hipotek, ki ne bodo izplačane. Četrtletni podatek, kot odstotna sprememba glede na podatek v predhodnem obdobju.
<i>New Home Sales</i>	Prodaja novo zgrajenih domov. <ul style="list-style-type: none"> Šteje novo zgrajene domove, ko so podpisane začetne pogodbe. Podatek nakazuje

	razpoložanje potrošnikov. Rast prodaje števila novih hiš pomeni tudi rast finančnih storitev, rast izdatkov za opremo ... Indikator obratov v poslovnih ciklih. Ko se gospodarska rast zmanjša, je prodaja novih domov eden prvih kazalnikov, ki pokažejo spremenjeno situacijo. <ul style="list-style-type: none"> • Mesečni podatek, ki pove število prodanih hiš.
<i>Nonfarm Productivity</i>	Produktivnost v nekmetski dejavnosti. <ul style="list-style-type: none"> • Proizvod na uro na delavca. • Večja produktivnost pomeni, da lahko podjetje zadovolji povpraševanje po nižjih stroških dela, kar poveča dobičkonosnost. • Četrleten podatek, izražen kot odstotna sprememba glede na podatek v predhodnem obdobju.
<i>Pending Home Sales Index (PHSI)</i>	Preprodaja domov v postopku. <ul style="list-style-type: none"> • Večina domov, ki jih ta indeks upošteva, postane v mesecu ali dveh »prodaja obstoječih domov« (angl. <i>existing home sales</i>), zato se ta kazalnik lahko uporablja za napoved dejanske prodaje domov. • Mesečni podatek v odstotkih.
<i>Personal Consumption Expenditure - CPE</i>	Sprememba cen v izdatkih za dobrine in storitve. <ul style="list-style-type: none"> • Je podoben indikator trenda gospodarstva kot CPI, vendar za izračun uporablja verižni indeks, ki upošteva vpliv spreminjanja cen na potrošnje, CPI pa uporablja fiksno košarico dobrin in storitev z utežmi, ki se ne spreminjajo. • Visoki nivoji pomenijo povečanje gospodarske rasti, kar lahko po drugi strani vodi v inflacijo. • Mesečni podatek, izražen kot odstotna sprememba glede na predhodni mesec.
<i>Philadelphia FED Survey</i>	Raziskava, ki zajame proizvajalce v predelu Philadelphije (Pensilvanija, New Jersey, Delaware), o splošnem stanju v gospodarstvu. <ul style="list-style-type: none"> • Višja vrednost pomeni pozitiven pogled proizvajalcev, večjo proizvodnjo. • Podatek se izračuna kot razlika med pozitivnim in negativnim razpoloženjem. • Mesečni podatek, objavljen tretji četrtek v mesecu.
<i>Producer Price Index - PPI</i>	Indeks cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih. <ul style="list-style-type: none"> • Meri spremembo prodajnih cen dobrin in storitev domačih proizvajalcev v določenem obdobju. Ker proizvajalci prenašajo višje stroške na potrošnike, je to indikator za ugotavljanje smeri inflacije - dvigom cen surovin sledi tudi rast drobno prodajnih cen in s tem inflacijski pritiski. • Mesečni podatek o odstotni spremembi cen.
<i>S&P/Case-Shiller Composite - 20 Home Price Index</i>	Indeks gibanja cen nepremičnin. <ul style="list-style-type: none"> • Meri spremembo cen stanovanjskih nepremičnin v 20 največjih mestih ZDA (Boston, Chicago, Denver, Las Vegas, Los Angeles, Miami, New York, San Diego, San Francisco, and Washington DC, Atlanta, Charlotte, Cleveland, Dallas, Detroit, Minneapolis, Phoenix, Portland, Seattle, Tampa). Raziskavo od leta 1987 izvaja bonitetna agencija Standard&Poor's (S&P) po metodologiji Case-Shiller. • Mesečni podatek, ki se objavi z dvomesečno zamudo.
<i>Trade Balance (Balance of Trade)</i>	Ravnotežje trgovine. <ul style="list-style-type: none"> • Meri razliko med uvozom in izvozom proizvodov in storitev. • Pozitiven podatek pomeni, da je uvoz večji od izvoza. • Četrletni in letni podatek.
<i>Unemployment Rate</i>	Stopnja brezposelnosti. <ul style="list-style-type: none"> • Odstotek brezposelnih v delovno aktivni populaciji. Podatek odraža stopnjo brezposelnosti na mesečni ravni, popravljeno za sezonsko komponento. • Brezposelna oseba v ZDA: delovno sposobni ljudje, ki nimajo službe in jo aktivno iščejo v zadnjih 4 tednih. • Indikator proizvodnje, zasebne potrošnje, dohodkov, razpoloženja potrošnikov. • Mesečni podatek.
<i>University of Michigan Consumer Sentiment Index</i>	Kazalnik zaupanja potrošnikov (v osebne finance, stanje gospodarstva, kupno moč). <ul style="list-style-type: none"> • Telefonska raziskava. Podatek se izračuna tako, da se odšteje negativna mnenja od pozitivnih. • Nizek ali padajoč kazalnik namiguje na padec gospodarske rasti. • Mesečni podatek, objava zadnji petek v mesecu.
<i>Wholesale Inventories</i>	Zaloge v prodaji na debelo. <ul style="list-style-type: none"> • Prodaja na debelo je vmesni člen med proizvajalci/uvozniki in prodajo na debelo. • Visoke zaloge pomenijo, da se prodajalci na drobno soočajo s presežno ponudbo/premajnim povpraševanjem. • Mesečni podatek, izražen kot odstotna sprememba glede na predhodni mesec.

Pomembnejše novice EU

<i>BOE Rate Decision - UK</i>	Ključna obrestna mera, ki jo objavlja centralna banka v Veliki Britaniji (Bank of England). <ul style="list-style-type: none"> • Dvig obrestne mere vpliva na finančne trge, posojila, hipoteke, obveznice in na vrednost funta (apreciacija ob dvigu/pričakovanih, da bo dviga prišlo). • Mesečna objava, prvi ali drugi teden v mesecu.
<i>Construction Output – Euro-Zone</i>	Opravijena gradbena dela. <ul style="list-style-type: none"> • Opravijena dela v gradbeništvu, v zasebnem in javnem sektorju. • Četrletni podatek.
<i>Consumer Price Index – CPI-Euro-Zone</i>	Indeks cen življenjskih potrebščin. <ul style="list-style-type: none"> • Meri inflacijo v evro območju. Indeks meri spremembe cen košarice dobrin in storitev, ki jih

	<p>povprečno gospodinjstvo kupuje. Visoka inflacija nakazuje, da bi ECB lahko dvignila obrestno mero. Ciljna inflacija v EU je v razponu od 0 do 2 odstotka.</p> <ul style="list-style-type: none"> Mesečni podatek na letni ravni je izražen kot odstotna sprememba glede na podatek v predhodnem obdobju.
<i>Core CPI – Euro-Zone</i>	<p>Temeljni indeks cen življenjskih potrebščin.</p> <ul style="list-style-type: none"> Podatek, ki iz košarice dobrin in storitev izključuje energijo in hrano, ker so cene teh nestanovitne in izkrivljajo dejansko inflacijo. Nekateri menijo, da je to boljši podatek za inflacijo.
<i>ECB Interest Rate Decision – Euro-Zone</i>	<p>Ključna obrestna mera, ki jo objavlja evropska centralna banka ECB.</p> <ul style="list-style-type: none"> Znižanje naj bi spodbudilo potrošnjo, investicije in gospodarsko rast, vendar lahko povzroči inflacijo. Mesečni podatek.
<i>Gross Domestic Product – Euro-Zone</i>	<p>Podatek o bruto domačem proizvodu (BDP) v evro območju.</p> <ul style="list-style-type: none"> BDP je po izdatkovni metodi vsota izdatkov za potrošnjo, investicije, javnih izdatkov in neto izvoza. Četrletni podatek na letni ravni, objava dva meseca po zaključenem četrletju.
<i>IFO Business Climate Survey - Germany – Euro-Zone</i>	<p>Raziskava poslovnega zaupanja.</p> <ul style="list-style-type: none"> Mesečna raziskava se izvaja v nemških podjetjih, vprašanja se nanašajo na mnenje o poslovni klimi in pričakovanjih za prihodnjega pol leta. Nemško gospodarstvo prispeva skoraj četrtno k BDP-ju v evro območju. Višja vrednost nakazuje optimizem. Osnovna enota je 100, višja kot je vrednost od 100, boljše je razpoloženje. Mesečni podatek, objavljen zadnji teden v mesecu.
<i>Industrial New Orders – Euro-Zone</i>	<p>Nova naročila v industriji.</p> <ul style="list-style-type: none"> Naraščajoča raven novih naročil napoveduje povečano proizvodnjo in rast BDP-ja. Industrijski sektor zajema le četrtno BDP-ja v evroobmočju, vendar vpliva na večino postavk BDP-ja. Mesečni podatek.
<i>Retail Sale (Retail trade) – Euro-Zone</i>	<p>Indeks cen na drobno.</p> <ul style="list-style-type: none"> Kaže spremembe drobno prodajnih cen izdelkov in storitev z vidika strukture prodaje le-teh na domačem trgu, ne glede na namen njihove nadaljnje uporabe in ne glede na vrsto potrošnika. Večji podatek signalizira zaupanje potrošnikov, gospodarsko rast in tudi inflacijo. Mesečni podatek, kot sprememba glede na prejšnje obdobje.
<i>Total Trade Balance – UK</i>	<p>Ravnotežje trgovine.</p> <ul style="list-style-type: none"> Meri razliko med uvozom in izvozom proizvodov in storitev. Positiven podatek pomeni, da je uvoz večji od izvoza. Četrletni in letni podatek.
<i>ZEW Indicator of Economic Sentiment - Germany</i>	<p>Kazalnik zaupanja.</p> <ul style="list-style-type: none"> Nemško podjetje Center za evropske gospodarske raziskave ZEW v mesečni raziskavi anketira nemške finančne strokovnjake o pričakovanjih o gospodarski situaciji v Nemčiji za prihodnjih 6 mesecev. Podatek predstavlja razliko med pozitivnimi in negativnimi pričakovanji, npr. če 25 % analitikov pričakuje izboljšanje, 35 % padec, 40 % ne pričakuje spremembe, znaša indikator -10 (=25-35). Mesečni podatek, objavljen v prvi polovici meseca.

Pripravila:

Jasmina Jagodnik, samostojna analitičarka finančnih trgov

 Tel: 01 472 7179, e-mail: jasmina.jagodnik@dbs.si
Izjava o omejitvi odgovornosti in razkritje

Deželna banka Slovenije, d.d., Kolodvorska 9, 1000 Ljubljana, Slovenija (v nadaljevanju DBS d.d.) in avtorji tega dokumenta ne prevzemajo nobene odgovornosti za posledice odločitev, ki bi bile sprejete na podlagi mnenj in informacij, podanih v tem dokumentu. Izražena mnenja avtorjev ne odražajo nujno mnenja institucije, v kateri so zaposleni. V skladu z ZTFI (Uradni list RS, št. 67/07) DBS d.d. objavlja podrobna razkritja na spletni strani <http://www.dbs.si/pdf/Razkritja.pdf>.